

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

TELEKI-KÖNYVTÁR.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért. vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beigtatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÉVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 ft.
Félévre 2 „

Előfizetési fölhívás

a

„SZEKELY HIRLAP“

politikai és vegyestartalmu közlöny

április-juniusi évnegyedére.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

ápril-junius 1 frt,

„ szeptember 2 „

„ deczember 3 „

Tisztelettel kérjük azon előfizetőket, kiknek előfizetése márczius végével lejárt a lapunkat ezután is hordatni kívánják: méltóztassanak az előfizetés meghosszabbítása iránt, minél előbb intézkedni, hogy a lap küldésében megakadás ne történjék.

Vidékieknek az előfizetés beküldésére, ajánljuk a postautalványt, mint legjutányosabb előfizetési módot.

„Községi vagy felekezeti iskola?“

II.

Vegyük fel a községi közös iskolában a tanító helyzetét. Keresztyén államban élünk, hol minden, kivált a közpályán működő embernek, legalább külsőleg valamely felekezethez kell tartoznia, kell magát vallnia. Megenged Porzsolt ur, ha épen becses személyét veszem fel példaképen. Legyen ön, teszem fel, mint tanító, protestáns vallásu ember. Önt akkor a kath. ünnepek nem érdeklik, ön a kath. ünnepek alatt is tanítani fog, tanítja azokat, kik felmennek iskolába. De a róm. kath. és görög kath. tanítványai sokszor nem fognak megjelenni. — Mit fog tenni azokkal? Tanításában akadályozva van. Az utánpótlásokkal segít talán? de ez tulságosan igénybe veszi erejét, az eredmény mindig kétséges a fennakadások miatt, — nem ismételve azt, hogy ezáltal nem kath. tanítványaival szemben igazságtalanságot követ el. — Vagy talán azt teszi ön, hogy a kath. ünnepek alatt nem tanít, akkor — mint említém — a prot. gyermekek szenvednek ok nélkül, s ön is olyan szünidőket kénytelen magának

tartania, melyek vallásos nézeteivel, meggyőződésével nincsenek öszhangzásban.

De, teszem fel, legyen ön kath. valláson levő ember. Mit tesz akkor a prot. tanulókkal? Szünetelteti őket is? — Ezt, mint felfejtők, nem teheti. Talán tanítja őket? Ekkor ön fog lenni rossz keresztyén ember, kath. vallásu hitsorsosai előtt. stb. stb. Ez akadályokat, melyek a közös iskolák utjában állanak, még többféle variációban is lehetne szellőztetni, de úgy hiszem, ennyi is elég; ennyiből is lehet látni, hogy a külön felekezetek ünnepei miatt oly megoldatlan kérdés áll az egyesülés elibe, melyet nem szabad tekintetbe nem vennünk, s nem lehet így, eligazitatlan — ez levén a legkényesebb pont, melyen hajótörést szenvednek a közös iskolák felett eddigelő táplált minden nagszerű kilátásaink, reménykedéseink!!

A protestáns félen, úgy tudom eddigelő a tiszánineni a dunántuli ev. ref. superintendentiák, és a bánya-kerületi ág. hitv. egyházmegyei közgyűlés: azok melyek a közös iskolák ellen, és a felekezeti iskolák mindenáron való megtartása mellett — testületileg felszólaltak, határoztak. Én ezen eljárásnak legfőbb okául a főlebb vázolt nyílt kérdésnek mind eddiglen való fönmaradását tartom. Vélekedésem szerint, ha a törv. hozás körülirta, meghatározta volna az elősorolt esetek kikerülésének módját: nem lett volna, s nem lenne ma annyi idegenkedés, ellenmondó, tiltakozás a közös iskolák ellen.

E bajon mindenáron segíteni kell. — Állami miveltségünk ellen egyik legnagyobb bűn volna az, ha a közös iskolák kivitele ezuttal elesnék, vagy csakis féligmeddig lépnék életbe.... De hogyan lehetne segíteni a bajon? Nézetem szerint egyetlen mód lenne csak, és ez: az ünnepek lokálisálása.

Amerika némely államaiban már több évvel ezelőtt megtörtént az, hogy a róm. kath. ünnepek a hétköznapiokról az azt követő vasárnapokra tétettek által. Most legujabban pedig azt halljuk, hogy a póseni katolikusok a gazdasági minisztériumhoz folyamodtak e tárgyban, s alapos okokkal fejtegették, hogy a kath. ünne-

pek Pósen gazdasági viszonyaira kártekonnyan hatnak, mivel a 850 ezer kath. lakos részéről 2 és fél millió napszamba kerülnek. A miniszter helyeselte az okokat, s megígérte, hogy lépéseket tesz a nép érdekében.

Ha a póseni katolikusok az ünnepek megváltoztatásáért, a gazdasági érdekek miatt, jónak látják folyamodni; miért ne történhetnék meg az illetén változtatás nálunk is az oly szerfelett fontos népnevelés érdekeért, javáért. A kath. egyház ünnepei azért megmaradnak, nem csonkulnak, s a mellett még is azon nagy horderejű előnyt érnők el, hogy közoktatási viszonyainkat a felekezetekkel könnyen ki tudnók egyeztetni. — Na bizony hiszem, hogy a clerus egy része elleneszegülne, azaz: lármát csapna, de egy országos tanügy érdeke többre becsülendő mint valamely töredék-testület szélmalomharcza.

A görög kath. egyház ünnepei is megszűnnének akadályul lenni, ha az általuk eddig használt hibás naptárt elvetve, a Gergely-féle naptárral cserélnék azt fel. — A protestánsok, hitelveiknél fogva, a római egyháznak, a pápaságnak ellenesei, s mégis egy naptárt használt és használ velök ma is. Miért is nem, ha czélszerű? a naptár nem confessionalis dolog, senkit sem idévezit, sem el nem taszít az égiektől! A görög kath. vallásuak sokkal közelebb állanak a róm. kath. egyházhoz, s így a jobb, a czélszerűbb naptár behozatala nem járna sok nehézséggel. Ennek szükségét önmaguk is érzik. Felszólalások is történtek a g. kath. egyház kebeléből a jobb naptár használatára vonatkozólag.

Ezek azon akadályok, melyek nézetem szerint a közoktatás együttes, közös elősegítését leginkább gátolják, — és ezek azon orvosszerek, melyek hitem szerint, a törvényhozás által kivihetők lennének, s melyek aztán a nehézségeket képesek volnának elhárítani. Érdeünkben áll, hogy közoktatási törvényünkben ne csak a papiroson gyönyörködjünk, de mielőbb megtestesüljön, életbe lépjék az, — és ez csak úgy lehetséges, csak úgy érjük azt el, ha az akadályokat szellőztet-

jük, rájuk mutatunk, s abban igyekszünk teljes erőnkkel, hogy azok mielőbb meg is szünjenek akadályok lenni.

Radnóthfái.

Dürüczkölő.

Korunkban, mely az Offenbach féle ope-
retteket, sokkal móhobb kíváncsisággal nézi, mint
a Schakspeari darabokat, az élet ösztóvátáján igen
sok haszontalan vásznat szőnek, melyet ha valaki
ezedelül felöltene, úgy érezné magát alatta,
mint a cigány a háló alatt, csattogó hidegben.
Ezen durva, még is gyér, fintoros, s általában ha-
szontalan vászon simítása tömöttitése s egyen-
getése végett állítottuk fel e kezdetleges gépet,
melynek nálunk székelyeknél dürüczkölő a neve.

*

A „Magyar Ujság“ közlebbi számában egy
szélbali szélkakas kemény recriminatioit intéz a
baloldalhoz azért, hogy egy baloldali banquetten
Deák Ferencz nagy hazánkfiaért is merészelnek
poharat emelni. „Baloldali nem ihatik Deák Fe-
renczért,“ ez a recriminatio textusa. Igaza van
a szélkakasnak: nagy hazánkfiaért: csak igaz
hazafiak ihatnak. Sokba mernék fogadni,
hogy szélkakasnak, — midőn e felszólamlást
szerzette — nemcsak fővegén, de kezében is ve-
reskakas tollu volt.

*

A „Magyar Polgár“ legutóbbi számában
Váradi Gábor szörnyűnek rajzolja hazai állapo-
tunkat. Hasonlít az, ugymond, a mesebeli bört-
önhöz, melynek hét ablaka volt; a belezárt előtt
az első nap az egyik ablak sötétedett el; a más-
odik napon a második, s így tovább; falai egyre
összebb szorultak, végre egy koporsó termett a
börtön belsejébe, a fogoly beletemetkezésére. Ilyen
ez a mi hazai állapotunk; ablakai sötétednek,
bekövetkezik a koporsó is melybe a nemzet ma-
gát beletemetendi A mióta az asztrologia meg-
bukott nemcsak mi, de mások sem hisznek a
jóslatokban. A jóskának a mai időben éppen az a
fizetősök van, mint a fogadatlan prókátoroknak.
Csak annyit tudunk egész bizonyossággal misze-
rint, ha a nemzet a baba, a baloldal által lo-
bogtatott zászló után indult volna: jelenben a
koporsón is tul a — menyországban vol-
nánk.

*

A mióta a római conciliumban az egybe-
gyűlt szent atyák bibliai okok helyett az ököl
argumentumát is kezdik használni, egy bizonyos
körben ezen áldázkodás helyett: „üssön meg az
isten nyila!“ ez van forgalomban: üssön meg a
jeruzsálemi pátriárkha.

*

Bizonyos társas körben vitatkozás támadt
az iránt, kinek nagyobbak érdemei, K. Papp
Miklósnak-e az irodalomban, vagy kedves neje-
nek a színművészetben? A társaság két pártra
oszlott. „Azt csak el kell ismerni, hogy a Papp
Miklós „Blick“-je jó“ szöla egyike a jelen-
levőknek. „Mar, ha te a Papp Miklós „Blick“-jét
dicseked: akkor nincs fogalmad neje léánykori
„Blick“-jéről; Papp Miklós egy unalmas ka-
n-
dur, hanem a vidéki színpadnak nem mostanság
lesz oly kedves macskája (Offenbach „Átvál-
tozott macskája), mint a minő Szabó Pepi
volt, replikázott rá egy másik. Itt igazán bete-
lik „kinek a pap, kinek a papné.“ Mi a pap-
néhoz álltunk.

*

Mihály gazda. Soha se nem hittem volna
teinsner, hogy a sidó vitiz ember meg volna.

Teins ur. Ugyan miért Mihály gazda?

M. g. Hát a Baruch Jeremiásér teins ur.
Ez a Baruch Jeremiás keveset mondom, ha aszt
mondok: hogy nem féli az árnykától.

T. u. Ezzel igazán keveset mondott Mi-
hály gazda.

M. g. Többet mondom teins ur: nem féli
a feleségétől.

T. u. No ez már valami!

M. g. Legtöbbet mondom teins ur: ez a

vitiz Baruch Jeremiás nem féli a százfejú sár-
kántól.

T. u. Ugyan mit értek ez alatt Mihály
gazda?

M. g. Hát o városi kommunitás a mi cen-
tum patereket, a minek van száz feje és két-
száz keze teins ur.

T. u. Most már értem, hanem három fő-
vel és hat kézzel mondjon ön kevesebbet, mert
ennyit már levágott ez az ujkori veres vitéz.

Maros-Vásárhely sz. kir. város kép- viselőtestületének újabb fölrata, a szesz-megdíjaztatás ügyében.

(Folytatás.)

Mindenek előtt szükségesnek tartjuk fel-
emliteni, hogy midőn jóváhagyás végett felter-
jesztett határozatunkban egyuttal szesztermelési
adót is akartunk felállítani, nmságod, saját szá-
vai szerint, azon okból vonta meg jóváhagyását,
mert a szesztermelők túlterhelése által veszé-
lyeztetnék az állam kincstár érdeke, s „az a
szesztermelőkre nézve veszélyes is volna, mert,
míg egyfelől kötelesek az általuk befogyasztásra
eladott szesz után, tekintet nélkül a mennyiségre,
a kifelé elárúsított szeszért pedig 5 erdélyi ve-
der (egy akó) alóli mennyiség után, a már em-
lített városi fogyasztási díjakat megfizetni, még
külön termelési adóval is megróvatnának.“

Ugy látszik, tehát nmságod még most is
azon előbb idézett feltevésben van, hogy minden
szesztermelő maga fizeti az általa elárúsított szesz
utáni fogyasztási díjt, s vevő azt megdíjazva
veszi át, miként ez a beviteli vám alá tartozó
cikkeknek történik; mert újabb rendeletén is
azon eszme vonul keresztül, hogy az elárúsított
szesz díjaztatik meg, nem pedig a megvásárolt
szesz.

Ezzel éppen ellenkezőleg a vevő fizeti le
előre a fogyasztási díjt a kezelőbizottság irodá-
jában, — ott egy utalványt kap az általa be-
jelentett szesztermelő nevére, ki minden fogyasz-
tási díj nélkül szolgáltatja ki a szeszt. E sze-
rint mindenki fizet, csak a szesztermelő nem.

Ugy tetszik nekünk, hogy nmságodnak
ezen feltevésében található fel a valódi oka azon
magas intézkedésnek, miszerint a magán fogyasz-
tók és különösen a szesztermelők, az általuk, cse-
lédeknek munkáaiknak, kiszolgáltatott pálinka
után a fogyasztási díjtól menteseknek nyilvánít-
tattak.

Nem is lenne másként gyakorlati értelme,
az utóbbi magas rendeletben is több helyen fel-
található, azon kifejezésnek, hogy a korcsmaszerü
árulás és italgyanánti fogyasztásra elárúsított
szesz képezik a díjazás alapját, ha sem az el-
adó, — ki a szeszt termeli — sem a vevő, ki
azt ital gyanánt fogyasztásra megvásárolja, nem
lennének kötelesek a fogyasztási díjt megfizetni.

Reméljük ennél fogva, hogy miután nmsá-
god ezen eljárás módokat felől, kellő tudomást
veszen, erre vonatkozó határozatunkat fenn fogja
tartani!

Reméljük, hogy miután nem áll az a né-
zet, mintha a szesztermelők nagy fogyasztási dí-
jakat fizetnének, nmságod is igazságosnak fogja
találni, hogy a szesztermelők, kik munkáikat,
fizetés gyanánt, pálinkával is látják el, s azáltal
azokat a korcsomaszerü fogyasztástól elvonják,
fizessék a fogyasztási díjakat, annyival is inkább,
mert még eddigél semmi községi adónk nem
lévén, a szesztermelők, kik kiterjedt üzletök ut-
ján, több városi javadalmat élveznek, mint a
város lakóinak fele része, s rendetlen embereik
által legtöbb bajt okoznak a közigazgatásnak és
különösen a rendőrségnek — semmi más uton
a köz szükségek fedezésére be nem folynak!!

Csak ily értelmű újabb intézkedések által
csendesitheti le nmságod, a minden oldalról fel-
zaklatott kedélyeket, mert a nem termelő fo-
gyasztókra nézve, csak látszólagos nagyméltósá-
god utóbbi leiratának azon egyoldalú engedmé-
nye, melylyel a magán fogyasztást, a megdíjazás
alól feloldja; mivel a városi polgárság magán
fogyasztását is csak bevásárolt, s így megdíja-
zott pálinkával láthatja el, — míg ellenben a
vagyonos szesztermelők díjazatlan szeszt fogyaszt-
ván, kiváltságolt osztályt képeznének a városi
polgársággal szemben.

(Folytatjuk.)

VIDÉK.

M.-Bánd, márcz. 23. 1870.

Tisztelt szerkesztő ur!

Midőn e sorokat írom, olvasó-egyletünk kö-
zelebbi gyűlésén jelen volt egyleti tagok közki-
vántásának akarok hangot adni. Ugyan is, érin-
tett egyletünk ujjaalakulásának éve, folyó hó
1-én telt bé; midőn is olvasó-egyleti gyűlés hi-
vatván egybe, a tagok, egyebek közt, egyletünk
éves multjára kívánván visszapillantani, vizsgálat
alá vették egyletünknek az év folytán történt
gyarapodását, előmenetelét. Mely alkalommal
megbizatam, hogy a t. szerkesztő ur szíves en-
gedelméből közöljem ezt a „Székely Hírlap“ban
a közlőhaladást figyelemmel kísérő t. olvasó-kö-
zönséggel. A szép s hasznos előmenetelnek ha-
rátja lévén, készséggel kívánok eleget tenni e
megbizatásnak, s kérem a t. szerkesztő urat szí-
veskedjék e soroknak helyet engedni becses lap-
jában.

Olvasó-egyletünk, — a mult 1869. márcz.
1-étől folyó 1870. márc. 1-éig az alábbi segélye-
zések által nyerte gyarapodását.

1-ór: a tagok által fizetett részvénydíjak-
ból; 2-szor a mult év husvét-innepén tartott
tánczvigalomból bėjött haszonból; 3-szor: a hely-
beli fiatalság által tartott nyári 3 színi-előadás-
ból bégyült tiszta jövedelemből, — és 4-szer:
az előadásokon történt felül fizetésekből, mint p.
o. Pagocsáról: t. Darkó Lajos urtól 2 frt; M.-
Vásárhelyről: t. Hincs Miklós urtól 1 frt és
Göldner Nándor urtól 1 frt; Kapusról: Zöldi
Dániel urtól 1 frt és Szokán János urtól 60 kr;
Sámsondról: Zonda János urtól 60 kr o. é-ben.
A 4 helyről bégyült pénzüsszeg 125 forint és
80 krt tesz o. é-ben. Ez összegeből, az olvasó-
egylet számára, megszereztetett — a jelesebb írők
műveiből — 62 darab, u. m. Horváthtól: „M.
ország függetlenségi harcának története“; „Jó-
kaitól: „Köszívü ember fia“; Józsikától: „2-dik
Rákoczi F.“; Hugótól: „A nevető ember“ és a
Tenger munkásai; Gáboriántól: „A titkok, ké-
me“; Uchardtól: „Jean de Chazol“; Ábraytól:
„Hangok a viharban“; Deáktól: „Fogságom tör-
ténete“ s. t. A könyvekre fordított kiadás ösz-
szege 76 forint s egy néhány krajczár, mely ösz-
szeg más vegyes kiadások összegével 91 forint
25 krajczárra megy, s ezt a 125 frt 80 kr bé-
vételi összegeből leütve = 34 frt 55 kr marad.

Szükségesnek látom megemliteni, hogy egy-
letünk tiszteletbeli elnöke gróf Teleki Sámuel
ur szíveségéből, a tagok 1 gazd. lapot is élvez-
tek, melyért szíves köszönetet szavaznak a ke-
gyes gróf urnak. Azonban egy gazdasági lap já-
ratása ezutánra is szükségesnek találattván elha-
tározatott, hogy az „Erdélyi G.“ hozattassék az
egylet költségén.

Ennyi a gyarapodás, olvasó-egyletünkre való
nézt a mult-ujja alakulása első évében. Mi ezt
az előhaladás első lépcsőjének, s a továbbra jut-
hatás biztos zálogának tekintjük. Adja isten, hogy
feltevésünkben ne csalódjunk!

Nevezett gyűlésen, olvasó-egyletünk javára,
egy táncz-estély tartása is elhatározatott, mely-
nek a maga idejébeni pártolását, a környékünkön
lakó t. urak és t. családok részéről szívesen kér-
jük. A táncz-estély folyó év ápr. hó 19-én lesz.
Egy családi beléptijegy ára 3 személytől 2 frt,
— 5 személytől 4 frt, és egy egyéni jegy ára
1 frt leend.

Bali János.

egyleti jegyző.

Lesz e tisztujítás a törvényhatósá- gok szervezése előtt?

— E kérdés közlebből merülvén föl, azon
kapcsolatnál fogva, melyben az a közigazgatás,
és igazságszolgáltatással áll, több oldalú vita tár-
gyává lett. Fontosságát nevelte az, hogy a szél-
baliak fakezioja némely törvényhatóságban poli-
tikai tőkévő kívánta tenni ezt is. Ez okból a
minap a szélbálról, e hó 2-ikán a jobb oldalról
tétetett kérdés a kormányhoz, e tekintetben el-
foglalt álláspontja iránt. A belügyminiszter be-
tegség által akadályozva lévén, Horvát Boldizsár
felett, tisztán és kereken kijelentvén, hogy a
kormány a tisztujítást, ma, sem törvényesnek, sem

ezélszerűnek nem tartja. Törvényesnek nem, mert az 1848-iki törvények mind a városok mind a megyékre nézve ideiglenes állapotot állítottak meg addig, míg a törvényhozás részletesen intézkedik. Ezen kívül is az országgyűlés által, a kormánynak 1867-ben adott fölhatalmozás egyenesen kimondja, hogy a megyei bizottságok, tisztviselők, s törvényszékek tagjai csak a megyék végleges szervezésének tettelegesen életbeléptéig maradnak állásuk- és hivatalukban, akkor aztán mindezek újabb megalakulása ugy történik, a mint ez iránt a törvény intézkedni fog. Jogi szempontból, így áll e dolog. A czélszerűséget illetőleg sem ajánlatos, haszontalan izgalmat idézni fel, s munkaszünetet állítani elő akkor, midőn a végleges rendezés ugy is küszöbön van, s midőn csak az idő gyors felhasználása az egyedüli mód, melylyel a halomra gyűlt restanciáktól megszabadulni lehessen. E nyilatkozatot a jobb és baloldal közepe tudomásul vévén, hisszük, hogy a kérdés elvan intézve, ámbár nagyon valószínű, hogy a szélsők még egyszer előtérbe vonszolják.

KÜLFÖLD.

Az angol alsóház, márczius 30-iki ülésében, egy törvényjavaslat olvastatott másodsor s lett egy bizottmányhoz utasítva, mely eltörli a vagyonvesztést a felségárulás miatti elítélésért.

A törv. javaslat mellett valószínűleg a többség fog nyilatkozni.

A felsőház márczius 31-ki ülésében az irlandi béke megőrzése iránti bill, némely lényegesen változtatással — elfogadtatott.

PÁRIS, ápril 3. Némely lap állítja, hogy a miniszterek nem értenek egyet a népszavazat felett, s hogy a ma tartandó miniszter-tanács fog e felett határozni. A „Constitutionnel” téveseknek jelenti ki azon híreket, melyek szerint a miniszterium a senatus consultumot általános népszavazásnak akarja alávetni, és azt mondja: hogy a kormány ezen ügyben még nem határozott.

OLASZORSZÁG. A római francia helyőrség — azon esetre, ha a köztársasági mozgalom az egyházi állam határain túl fogna terjedni — Toulonból újabb csapatokkal fog erősíttetni.

A romában székelő zsinat ismét több canonokat szentesített, melyek közül hely szűke miatt csak néhányat említhetünk.

Egyik így szól: Ha valaki állítani elég örült, hogy az anyagon kívül más nem létezik — kiátkozott legyen.

Másik: Ha valaki a szentírás könyveit egészen vagy részben nem tekinti szenteknek, vagy tagadja hogy isten sugallta őket, kiátkozott legyen.

Másik: Ha valaki állítja, hogy az emberi ész oly független, hogy isten nem parancsolhatja reá a hitet, kiátkozott legyen.

Másik: Ha valaki mondja, hogy szabad oly nézeteket, melyeket az egyház elátkozott, megtartani, kiátkozott legyen.

Ilyen törvényeket hoznak ma Rómában a 19-ik század emberszerető férfiai.

Az Opinione szerint Cialdini tábornok lemondott.

SPANYOLORSZÁG. Bugalle roszalást indítványozott kimondani a közoktatási miniszter ellen, mert ez a vallás tanítását az iskolákból ki akarja tiltani. Az indítvány 3 szavazattöbbséggel elfogadtatott.

KONSTANTINAPOLY, ápril 2. A Franciaország által kinevezett bizottmány az egyiptomi kapitulációt illető módosítványt formulázni fogja. Lesseps tagja a bizottságnak.

VEGYES.

* Király Ő Felsége e hó 3-kán Pestről, Bécsbe tért vissza, ámbár elébbi megállapodás szerint, ennek csak 6-án kellett volna megtörténni. Az elutazást a lajtántuli zavar okozta. — Hasner miniszterelnök fölhatalmazást kért; hogy mindazon tartomány-gyűléseket feloszlatthassa melyeknek képviselői kiléptek a birodalmi tanácsból. Ő Felsége a felhatalmazást megtagadta, minek következtében a miniszterium beadta le-

mondását, mi el is fogadtatott volna! Ez ugyan még megerősítésre vár; de a baldaliak között már is „hegyen völgyen lakodalom.”

* Beszterezén, e hó 11-én földmivelési iskola nyílt meg, mint a „K. K.”-nek írják. A tanítást két külföldről nyert tanár fogja vezetni, elméleti és gyakorlati téren. A felvétetni ohajtó tanoncznak legalább 15 évesnek, s egy rendezett népiskolát végzettnek kell lenni. Tandij évenként 12 frt. Tanfolyam 2 év. Oktatási nyelv: német. A szász atyafiak átlátták, hogy az ember nem csak politikával, és politikából él.

* Marosszék képviselő bizottmánya, 6-án kezdett első évnegyedes gyűlését 7-kén estve bevégezte. A folyó ügyeken kívül, egy rendszerezett, 3-ik alorvosi állomás választás utján betöltését is eszközölte, 3 folyamodó között B. a kos József nyervén szózatöbbséget. Tüzetesen jövő alkalommal.

* Virágnapi országos vásárunk, ámbár jobban ütött ki, mint máskor, de a közepszerűn fölül még sem emelkedett. Szarvasmarha bőven volt, s ép azért ára az eddighez mérve, csökkent, 250—260 frton szép pár ökröt lehetett venni, csakugyan volt néhány olyan is, melynek párjáért 460 frtot fizettek. A tél sanyarusága a marhák szigorúságán is látszott, több sovány marhát, mint e vásáron nem láttunk mostanság. Pénzhiány fölött, különösen a kisebb üzlet részéről, mely különben is élénk forgalmat mutatott, nem hallottunk panaszt.

* A „Haza” ezen ifju jó törekvésű magyar életbiztosító bank a napokban ismét fizetett 2000 frtot, közelebről elhunyt Istváni Antal kereskedő özvegyének, — vajha intő példának szolgálja az ilyes intézkedés minden család-apának! mennyi nem remélt nyomortól lennének megmentve utódaik.

* Erdély területének katonai felvételét f. é. május 1-én kezdik meg s e munkálatra hat helyen fognak bizottságokat felállítani.

* Gr. Péchy Manó, erdélyi királyi biztos értesítése szerint, Erdélyország 160 kerületéből eddig 3334 ember került ki a közs hadseregbe, 559 ujczetot a tartaléksapatokba soroztatott és 2414 ember a honvédszázlójahoz jutott. Egyszersmind kérte a királyi biztos a miniszteriumot, hogy ama román helyek lakói, kik marháikat telelésre Romániába kényszerültek vinni, csak júniusban hivassanak be.

* A kolozsvár-m.-vásárhelyi vasutvonalon nemsekára hozzáfognak a Szamos áthidalásához. Már az anyagot hordják hozzá.

* A távsürgönyök ára ápril hó 1-től kezdve felényire szállítottatott, mint eddig volt. Ez üdvös intézménynek örülhetünk.

* Hodsa Mihály, az 1848. és 49-ben szomorú emlékü nevezetességre vergődött evang. lelkész, e hó 26-án Teschenben, a hová visszavonult, meghalt. Hodsa volt egyike azon három szláv pártvezérnek, kik 1848-ban fegyvert fogtak a magyar kormány ellen a felföldön, és kik a szabadságharczából polgárháborút csináltak. Az evang. patens kibocsátása után Hodsa, mint a patens buzgó pártfogója összeütközésbe jött a superintendenciával és saját hiveivel, úgy hogy kénytelen volt odahagyni lelkész hivatását.

* A tours-i esküdtszék egyhangulag fölménté Bonaparte Péter herceget az emberölés vádjá alól. Az esküdtek minden kérdésre tagadólág feleltek. Polgári per utján a herceg a perköltségek viselésére s a Noir-családnak fizetendő 25,000 frank kártérítésre ítéltetett el.

* Nagy-Szebenben a mult héten ünnepelték az ottani árvaház százéves fennállását. Ez alkalomból délelőtt nagy mise volt, estére pedig

az intézet tisztviselői számára vacsorát rendeztek melynél az első pohárköszöntés az alapító Mária Terézia emlékének volt szentelve.

* Előleges figyelmeztetés! A marosvásárhelyi dalárda, 1870. ápril 30-án táncszetlylyel összekötött hangversenyt fog Lénárt Károly termében rendezni, mely tiszta jövedelmének felerésze a Bem-szobor javára lesz fordítandó. — Bővebb értesítést később a rendezőbizottság bocsátand ki. M.-Vásárhelytől, 1870. márcz. 28. Az igazgató-választmány.

* A m.-vásárhelyi takarékpénztárnak 1870. márczius havi üzletforgalma.

Bevétel:

Pénztármaradvány febr. 23-ról	11310 frt 87 kr
T.pénztári betétek 60 főtől	12648 „ 19 „
Visszafizetett váltók	56370 „ — „
„ előlegek	520 „ — „
„ zálogkölcsonők	1804 „ — „
Kamat jöved. (6%-os kamatláb.)	1077 „ 53 „
Különféle illetékek	555 „ 32 „
Megtérített kezelési költségek	13 „ 47 „
Részvény alaptőke befiz.	2580 „ — „
Részvénytőke kamatmegtérítés	27 „ 67 „
Késedelmi kamatok (5%-os kam.)	3 „ 37 „
Összesen	86911 „ 42 „

Kiadás:

Betét visszafizetés 26 félnek	5469 ft 71 kr
Kifizetett betéti kamatok	38 „ 21 „
Leszámitolt váltók	69295 „ — „
Előlegek értékpapirokra	400 „ — „
Zálogkölcsonők	2153 „ — „
Kikz. részv. osztalék 18J9-re	1566 „ — „
Kezelési költségek	34 „ 76 „
Tisztí fizetések	191 „ 66 „
Posta és bélyegdíjak	5 „ 75 „
Felszerelvények	67 „ 5 „
Pénztármaradvány márc. 31-én	7690 „ 28 „
Összesen	86911 „ 42 „

Maros-Vásárhelytől, 1870. február 7-én
Jenei Albert Rápolty K.
gondnok. könyvvezető.

Az „Erdélyi kereskedelmi és hitelbank” forgalmi kimutatása, 1870. jan. 20-tól, márczius 31-ig.

Bevétel:

2500 részv. után 40% befizetés 80 frttal	200,000 frt kr.
Késedelmi kamatokért befolyt eddig	112 „ 94 „
Részv. bélyegdíjakért	435 „ 96 „
Váltó üzlet; vizszleszámitolt és idegen váltók	41715 „ 65 „
Eladott értékpapírok, ezüst, arany-pénzek stb. után	24609 „ 07 „
Zálogkölcson üzlet; kiváltott zálogokért	500 „ — „
Kamatok és illetékek váltókra	4051 „ 43 „
„ ért. papir előlegek után	228 „ 74 „
Takarékpénztári betétek	26007 „ 34 „
Hitelbirtokosok folyó számláira	7592 „ 57 „
Visszatérített költs. és jutalékok	131 „ 04 „
Összesen	305384 „ 74 „

Kiadás:

Alapítási költség	3880 „ 60 „
Berendezési és felszerelési költs.	3225 „ 72 „
Vásárlása, arany, ezüstnek értékpapiroknak stb.	29117 „ 51 „
Váltó üzlet; leszámított váltók	164595 „ 65 „
Zálogkölcson üzlet; előlegek ért. papírok és egyéb tárgyakra	18109 „ — „
Jutalékok, alkusz díjak, posta, távirat és kamatok	858 „ 95 „
Visszafizetett tak. pénztári betétek	6312 „ — „
Hitelbirtokosok folyó számláira	58219 „ 42 „
Tisztí fizetések	1802 „ 05 „
Házbér	135 „ 23 „
Pénztári készlet	19128 „ 61 „
Összesen	305384 „ 74 „

M.-Vásárhely, 1870. ápril 1.
Az erdélyi keresk. és hitelbank igazgatósága.
B. Kemény Gejza, Szász Róbert,
elnök. titkár.
*

Jegyzéke

a m.-vásárhelyi m. k. ítélő táblának
1870. ápril. 6. és következő napjain tartandó
nyilvános üléseken előadandó ügydaraboknak.

I. polgári osztályban.

Előadó k. t. bíró Mőga Demeter által.

Illek Bertalannak Serkeicza közönsége e. 40 frt
50 kr i. Szentgyörgyi Jánosnak Karácson Mőzes e. 186
fr. i. Kozijevánosok Saroltának Nátán Jőzsef e. 50 frt
i. Hierman Henrik keleti vasúttársaság képviselőjének
James Szforde e. 250 frt kártérítés i. Dengyel Zsuzsán-
ának Keszler Adolf e. haszonbérlet fekvők bibocsátása
i. Theusch Elizának a szászkerdi egyház özv. és árvai
nyugdíj alap és Theusch Károly e. igénykeresete. Gyerkő
Jőzsefnek Prijn Mőzes e. birtokh. i. Güntsher Katalinnak
Herming János e. 163 frt 21 és fél kr i.

Előadó k. t. bíró Endes Gábor által.

Özv. Zeyk Jőzsefnek Tyitrus Lucian e. egy bel-
sőtelek kiadása i. Gita Samunak b. Horváth Albert e.
420 frt követelés i. Rumml Jőzsefnek gr. Bethlen Jo-
hanna és társa e. igénykeresete. Balási Sándornak Sor-
bán András e. haszonbérlet felmondás i.

Előadó k. t. bíró Szolga Miklós által.

Benedikti Gábornak Mőga Dán e. 10 frt haszon-
bér hátrálék i. Maller Izraelnek Felsér Jákob és Stern
Hermann e. 115 frt 19 kr i. Buzecskó Péternek Herman
Ferencz e. bérlemény kiűritése i. Székely Jőzsefnek Sin-
ger Mőzes e. dto dto. Janki Antalnak Lászlófi Geiza e.
28 frt 38 kr i. Reihardsperg Jőzsefnek Rettegi Vilma
Fosztó Ferencz és társ. e. 210 frt i. Gergely György-
nek Domzsa György és társ. e. 40 frt korcsma haszonbér
iránt.

Előadó k. t. bíró Dőzsa Dániel által.

Gokán Vasziliának Nagy Sándor e. birtokh. iránt.
Komis Lajosnak Komis Druziánna e. végrend. érvényt.
i. Dragotá Lajos és társ. Mirillai Ferencz s társ. ellen
egy gát leszállítása és kártérítés i. Heorgotta Kata-
linnak Urschkautott Johanna e. fölh. ü. Zabola községének
Haraj közsege e. birtokh. i. gr. Teleki Miksának Kiorán
Ignác és rész. e. haszonb. megszüntetése i. Özv. Deési
Ferencz Timár Máriának Trettel Jőzsef e. 155 frt i.
Keresztés Sándornak mint a Kulcsar Mihály árvai gond-
nokának Nagy Anna Péterff Jőzsef e. zálogváltás i.
Leményi Jánosnak Kászoni Ferencz e. birtokh. i. Fekete
Sándor s érd. társ. Bárdosi János és Dobolyi Ferencz e.
tulajdoni igény i. Sándor Istvánnak Montaldó Jőzsef e.
30— i. váltó ü. Ugyanannak ugyanaz e. 130— i. váltó
ü. Szöllősi Istvánnak Fabián Károly és Jőzsef e. 250
frt i. váltó ü.

Bécsi bőrzet árkelet.

(1870. április 8.)

5% metalliques	60.70
5% nemzeti kölcsön	69.95
860 államkölcsön	97.10
Bankrészvény	718.—
Hitelrészvény	259.70
London	123.90
Ezüst	120.65
Arany	5.85
Földt. ment. kötvény erd.	75.50
Földt. ment. kötv. magyarh.	78.50
„ „ „ horvát-slavon	83.50

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Horváth Gáspár.

HIRDETMÉNYEK.

(34)

1—6

Helyiségváltatás.

Alólirott, tisztelettel jelentem a helyi és vidéki nagyérdemű közönségnek,
hogy lakásomat a Szt-Miklós-utczai „Sashoz“ czimzett vendéglőből, folyó év
április 24-kén, ugyanezen utczában az eddig „Mátyás király-hoz“ czim-
zett helyiségbe teszem át, az „**Oroszlánhoz**“ czim alatt.

Valamint a „Sas“-nál töltött két év alatt, mindent elkövettem, nem nézve
időt, s egyéb áldozatot, hogy t. vendégeim minden igényeinek megfelelhessenek:
ugy itt is legnagyobb igyekezetem leendő, hogy **pontos szolgálat, jó ételek**
és **italok, csinos és tiszta szállás-szobák** szolgáltatathatása által, új helyisé-
gemet az „**Oroszlánhoz**“, ép oly jó hirbe hozzam, milyenben a „Sas“ állott, ke-
zelésem alatt.

Ezek után a nagyérdemű közönségnek eddigi szivességét mélyen köszönve,
ajánlom magamat továbbra is becses pártfogásába.

M.-Vásárhelytt, 1870. április 8-án. **Rosenbaum Adolf,**
az „Oroszlánhoz“ czimzett vendéglő haszonbérleje.

(79)

16—*

„VICTORIA“ biztosító-társaság Kolozsvártt.

Biztosítéki alap :

Forgalom :

Alaptőke	1.500,000 ft. — kr.	Biztosított érték
Tartaléktőke	25,449 „ 80 „	1868-ban . 109.190,408 ft. — kr.
Díjtartalék	520,748 „ 24 „	Bevétel 1868-ban 1.041,596 „ 87 „
Összesen	2.046,198 „ 04 „	Összes kárfizetés 468,139 „ — „

Biztosításokat fogad el, legkedvezőbb feltételek mellett, **tűzkárok ellen**,
(a villámcsapás által okozott tűzkárt, úgy a kihurezolkodás és oltás körüli rom-
bolás által szenvedett kárt szintén beleértve), lak-, gazdasági- és gyári épületek,
malmak, butorok, gyári felszerelések és gépek; kereskedelmi árucikkek és rak-
tárak, nyers és munkában levő termékek, mindennemű marhák, (benn égés el-
len) széna, egyéb takarmány és szalmás-gabonákra nézve, úgy szabadban, mint
fedél alatt.

Ez utóbbinál a biztosítás érvénye elcséplés után a magra is kiter-
jesztetik, ha a lerakodás helye iránt előre jelentés tétetett.

Alólírt vezérügynökség tisztelettel hívja fel a t. közönséget, minden biz-
tosításaikkal a „**Victoriához**“ fordulni, mint a mely a pontos kárfizetésekért
nem csak évi bevételeivel, de tetemes biztosítéki alapjával is jót áll; mint er-
délyi társaság, a t. erdélyi közönséget különös előnyökben részesíti, a kárait köz-
tudomásulag azonnal és igazságosan fizeti.

A birodalom legjobb nevű társaságaival viszont biztosítási összekötteté-
seinél fogva, a „Victoria“ bármely magas értéket biztosítás alá elfogad.

Közelebbi felvilágosításokkal, nyomtatványokkal, stb. minden fontosabb
ponton felállított ügynökségek, készséggel szolgálnak, ugyancsak központon a

„**Victoria**“ biztosító-társaság vezérügynöksége Kolozsvártt.
(Nagypiacz, gr. Kemény S.-féle háznál.)

(28)

7—16

Gazdasági és kerti veteménymagvak.

Luczerna francia.

magyar.

Lóhere steier.

Burgundi répa.

Tarló répa.

Bükköny.

Fűmag, francia és angol.

Ákészfamag sat.

Mindennemű kerti vetemény
magvak, s mintegy 300 féle legujabb
virágmagvak, legjobb minőségben és
jutányos áron.

Szentjánosi Ferencz,
Kolozsvártt.

(32)

4—5

220,000 főnyeremény, legkissebb 160 frt. 1870. április 15-kén

huzása lesz a m. kormány által alapított és
biztosított 1864. évi cs. kir. osztrák sorsjegy
kölcsönnek, 120 millió 983,000 frt értékben.

A kölcsön 400000 nyereménye közt van
20 à 250,000, 10 à 250,000, 60 à 200,000,
81 à 150,000, 20 à 50,000, 20 à 25,000, 10
à 20,000, 29 à 15,000, 171 à 10,000 352 à
5,000, 432 à 2,000, 783 à 1,000, 1350 à
500, sat. és 160 frt o. é. mint a legkisebb
nyeremény minden kihuzott sorsjegynek.

Nincs egyetlen sorsjegy-kölcsön, mely ily
nagy nyeremény-esélyeket nyújtana, s így
mindenkinek alkalom van nyújtva, hogy egy
kis betéttel 220,000 frtot nyerjen.

Egy sorozat- és nyeremény-számos sorsjegy
arra 2 frt, háromé 5 frt, hété 10 frt, tízen-
öté 20 frt o. é., bankjegyekben.

Szíves megrendelések, az összegek bekül-
dése után, gyorsan lelkiismeretesen pontosan
és bérmentesen teljesítenek, a hivatalos já-
tékterv melléklétével, minden kívánt felvilá-
gosítás készséggel megadtván s a huzás meg-
történte után a nyeremény-jegyzék minden
résztevőnek ingyen megküldtven, valamint
a nyeremény összegek azonnal kifizetttven.
A megrendelések tehát mielőbb s egyenesen
következő czim alatt teendők,

Breycha J. kereskedőháza,
Majna-melletti Frankfurtban, Grosse
Friedbergstrasse, 41.